

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobcu: **Lesoochranárske zoskupenie VLK**, IČO: 313 03 862, so sídlom Tulčák č. 27, 082 13 Prešov, zast.: *JUDr. Ivetou Rajtákovou*, advokátkou so sídlom Štúrova ul. č. 20, Košice, proti žalovanému: **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**, so sídlom námestie Ľudovíta Štúra č. 1, Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. decembra 2008 sp. zn. 2S 178/2008-73, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. decembra 2008 sp. zn. 2S 178/2008 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. 84/2008-rozkl. z 26.06.2008 v spojení s rozhodnutím č. 3406/2008-2.1/KD z 22.04.2008 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobcovi na účet jeho právnej zástupkyne náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 436,35 € a náhradu iných trov konania vo výške 1,50 €.

O d ô v o d n e n i e :

1. Od začiatku roku 2008 bol žalobca upovedomovaný o začatí viacerých správnych konaní (v počte prevyšujúcom jednotu) vyvolaných na podnet rôznych poľovníckych združení alebo iných subjektov, ktoré sa týkali alebo povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov – medveďa hnedého, alebo vstupu do chránených území alebo súhlasu na použitie chemických prípravkov v týchto lokalitách.

2. Žalobca nielen v tomto konkrétnom (konanie o žiadosti o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha – medveďa hnedého) ale aj vo zvyšných konaniach oznámil žalovanému svoju účasť a následne sa domáhal priznania postavenia účastníka konania odvolávajúc sa na § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) ako aj na článok 9 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod por. č. 43/2006 (na účely tohto rozsudku ďalej len „Aarhuský dohovor“).

3. Rozhodnutím č. 84/2008-rozkl. z 26.06.2008 žalovaný správny orgán na návrh rozkladovej komisie zamietol rozklad žalobcu proti rozhodnutiu vydaného žalovaným na prvom stupni, ktorým žalobcovi nebolo priznané postavenie účastníka konania a napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

4. Nielen proti tomuto rozhodnutiu žalovaného ale aj proti ďalším, skutkovo a právne obdobným rozhodnutiam žalovaného podal žalobca na Krajský súd v Bratislave viaceré, právne zhodné žaloby.

5. Vo včas podaných odvolaniach proti rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, ktorý ako súd prvého stupňa preskúmal všetky žalobcom napadnuté rozhodnutia a konštatoval, že nielen v tomto ale aj v ostatných prípadoch nie sú žaloby dôvodné a preto ich zamietol, žalobca namietal, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a tiež, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) svojim pôvodným rozhodnutím sp. zn. 5Sžp 26/2009 z 2. júna 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a zároveň žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

7. Žalobca následne podal na Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) sťažnosť vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom pod sp. zn. 5Sžp 26/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009. Táto sťažnosť bola pôvodne vedené pod sp. zn. Rvp 1723/09. Uznesením Ústavného súdu č. k. IV. ÚS 108/2010-15 z 11. marca 2010 boli sťažnosti pôvodne vedené pod sp. zn. Rvp 1605/09, sp. zn. 1641/09, sp. zn. Rvp 1691/09 a sp. zn. Rvp 1723/09 prijaté na ďalšie konanie a po spojení na spoločné konanie boli ďalej vedené pod sp. zn. IV. ÚS 108/2010. Ústavný súd svojim nálezom IV. ÚS 108/2010-69 zo dňa 19. októbra 2011 rozhodol, že základné právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp.zn. 5 Sžp 6/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009, v konaní vedenom pod sp. zn. 5Sžp 33/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009, v konaní vedenom sp. zn. 5Sžp 19/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009 a v konaní vedenom pod sp. zn. 5Sžp 26/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009 boli porušené, a uvedené rozsudky Najvyššieho súdu zrušil a vrátil na ďalšie konania. Zároveň uložil Najvyššiemu súdu povinnosť zaplatiť náhradu trov konania. Z odôvodnenia vyplýva, že ak mal Najvyšší súd povinnosť v namietaných konaniach predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru a neurobil tak, a nesplnenie tejto povinnosti malo zásadný vplyv na rozhodnutie vo veci samej, zbavil tým sťažovateľa, aby sa súčasťou právneho základu pre meritórne rozhodnutie v namietaných konaniach stal výklad práva Európskej únie uskutočnený Súdnym dvorom.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) v ďalšom konaní predovšetkým skúmal procesnú hospodárnosť a účelnosť prejednávania a rozhodnutia vo veci účasti žalobcu, ktoré je procesnou podmienkou na širšie uplatňovanie práv žalobcu v pôvodnom správnom konaní o vydaní súhlasu na pozemnú aplikáciu chemických látok. Na základe výzvy Najvyššieho súdu právna zástupkyňa žalobcu prostredníctvom vyjadrenia z 30.03.2012 zotrvala na podanej žalobe a podčiarkla dôvody žalobcu, ktoré ho oprávňujú požadovať prejednanie súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu.

9. Vo vzťahu k možnej účelnosti ďalšieho konania žalobca poukázal na tú skutočnosť, že pôvodné správne konanie nemohlo právoplatne skončiť. Uvedenú právnu argumentáciu oprel o citáciu časti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 279/2010 z 25.08.2010, podľa ktorého: *„Ak totiž správny orgán s fyzickou osobou nekoná ako s účastníkom konania, hoci tak konať mal a mal mu predpísaným spôsobom oznámiť svoje rozhodnutia, potom toto vydané administratívne rozhodnutie, hoci doručené všetkým ostatným účastníkom konania, nemôže nadobudnúť právoplatnosť. Vyplýva ta z legálnej definície právoplatného administratívneho rozhodnutia obsiahnutého v ustanovení § 52 ods. 1 Správneho poriadku“.*

10. Najvyšší súd v súvislosti s uvedeným konštatuje, že ústavno-konformný výklad (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) práva na súdnu a inú právnu ochranu v oblasti správneho súdnictva nepredpokladá, že by toto právo mohlo zaniknúť, resp. bolo v svojej podstate vyčerpané iba tým, že predmet konania pred správnym orgánom sa napriek procesne riadne prejavenej nespokojnosti (napríklad podaním opravného prostriedku) v dôsledku objektívne spotrebovaného času na vykonanie opravného súdneho konania (tzn. výklad vykonaný s dôrazom na účelnosť ďalšieho súdneho prieskumu).

Naopak, takýto výklad by v rozpore s výkladovou metódou *reductio ad absurdum* viedol k nesprávnemu záveru, že súdny prieskum napadnutého rozhodnutia správneho orgánu (evidentne na čas náročný proces) nemôže už v žiadnom prípade reálne ovplyvniť výkon práv a povinností vyplývajúcich z tohto nezákonného rozhodnutia, pričom dôsledkom uvedeného záveru by bola právna absurdita, že možnosť právnej ochrany porušených práv prostredníctvom konania podľa Piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (vrátane aj možnosti brojiť proti tvrdenej nezákonnosti) by závisela (tzn. zanikla) v zásadnej miere na tom, ako rýchlo osoby, ktorým z nezákonného rozhodnutia správneho orgánu vyplýva právo vykonať určitú činnosť, toto by aj uskutočnili.

Preto sa Najvyšší súd stotožnil s názorom žalobcu, že v uvedenej veci je potrebné naďalej vykonať súdny prieskum napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

11. Najvyšší súd ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) v ďalšom konaní opätovne preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201

v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu v intenciách rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-240/09 z 08. marca 2011 jednomyselne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 ods. 1 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zmenil tak, že s uplatnením § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu s prvostupňovým rozhodnutím podľa § 250ja ods. 3 zrušil a vrátil mu späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

12. Vzhľadom k tomu, že odvolanie podané na Najvyšší súd Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Sžp 19/2009, ako aj pod sp. zn. 5Sžp 41/2009 až 5Sžp 101/2009 sa týkali rovnakých účastníkov, obdobného skutkového stavu (primárny skutkový stav vychádzal z povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov, rastlín alebo chránenej častí krajiny) a totožného právneho problému vo vzťahu k neuznaniu postavenia žalobcu ako účastníka správneho konania, potom Najvyšší súd Slovenskej republiky s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti obsiahnutú v § 6 O.s.p. (navrhnutý procesný spôsob oboznámenia účastníkov s výsledkami súdneho konania nebol zvolený na úkor rýchlej a účinnej ochrany ich práv) a na tú skutočnosť, že z titulu totožnosti dôvodov, ktoré ho viedli k záveru o vyhovení odvolaniu, podrobne objasnil v rozsudku sp. zn. 5Sžp 41/2009 (rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3S 166/2008), zvolil takú procesnú ekonómiu, že v podrobnostiach odôvodnenia tohto rozsudku odkazuje účastníkov na svoje hore uvedené rozhodnutie, ktoré účastníci majú k dispozícii (na základe uvedeného nie je založený dôvod na postup v zmysle citačného ustanovenia § 250ja ods. 7 O.s.p.), resp. je dostupné na internetovej stránke Najvyššieho súdu <http://www.nsud.sk/>.

13. Nakoľko však v prejednávanej veci ide o vydanie súhlasu podľa § 14 ods. 2 písm. c) zák. č. 543/2002 Z.z. na pozemnú aplikáciu chemických látok vo viacerých porastoch v NP Nízke Tatry na OZ Liptovský Hrádok, LS Čierny Váh a LS Malužiná, Najvyšší súd prihliadol na ďalšie osobitosti komunitárnej úpravy uvedené v Smernici Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín.

Podľa 5. recitálu preambule Smernice č. 92/43/EHS udržanie, ochrana a zlepšenie kvality životného prostredia, vrátane ochrany prirodzených biotopov a voľne žijúcich

živočíchov a rastlín, je dôležitým cieľom všeobecného záujmu, ktorý sleduje spoločenstvo, ako je uvedené v článku 130r zmluvy.

Podľa čl. 1 písm. a) Smernice č. 92/43/EHS ochrana znamená súbor opatrení vyžadovaných na zachovanie alebo obnovu prirodzených biotopov a populácií druhov divokej fauny a flóry v priaznivom stave, ako je definovaný v písm. e) a písm. i).

Podľa čl. 12 ods. 1 Smernice č. 92/43/EHS členské štáty prijímú potrebné opatrenia na vytvorenie systému prísnej ochrany živočíšnych druhov uvedených v prílohe IV písm. a) v prostredí ich prirodzeného pohybu a zakážu:

a) všetky formy úmyselného odchyťavania alebo usmrcovania vzoriek týchto druhov vo voľnej prírode;

b) úmyselné rušenie týchto druhov najmä počas obdobia párenia, odchovu mláďat, hibernácie a sťahovania;

c) úmyselné ničenie alebo zbieranie vajec vo voľnej prírode;

d) poškodzovanie alebo ničenie miest na párenie alebo miest na oddych.

Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) Smernice č. 92/43/EHS členské štáty podniknú potrebné opatrenia na vytvorenie systému prísnej ochrany druhov rastlín uvedených v prílohe IV písm. b) a zakážu úmyselné trhanie, zber, rezanie, vykoreňovanie alebo ničenie takýchto rastlín v mieste ich prirodzeného výskytu.

Podľa čl. 16 ods. 1 písm. a) až c) Smernice č. 92/43/EHS za predpokladu, že neexistuje uspokojivá alternatíva a výnimka nespôsobuje zhoršenie stavu ochrany populácie príslušného druhu na území jeho prirodzeného výskytu, členské štáty môžu udeliť výnimku z ustanovení článkov 12, 13, 14 a 15 písm. a) a b):

a) v záujme ochrany divokej fauny a flóry a ochrany prirodzených biotopov;

b) pre zabránenie vážneho poškodenia, najmä úrody, hospodárskych zvierat, lesov, rybného a vodného hospodárstva a iných typov majetku;

c) v záujme zdravia a bezpečnosti ľudskej populácie alebo z iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu, vrátane tých, ktoré majú spoločenský alebo hospodársky charakter a priaznivé dôsledky primárneho významu na životné prostredie.

14. Práve toto sú doplňujúce komunitárne dôvody, ktoré popri dôvodoch uvedených v rozsudku Najvyššieho súdu sp.zn. 5 Sžp 41/2009 vymedzujú rámec argumentov, prečo je nutné priznať žalobcovi ako organizácii založenej za účelom ochrany životného prostredia postavenie účastníka v správnom konaní, v ktorom bude mať danú príležitosť meritórne

poukazovať na to, či zákonné, resp. komunitárne podmienky na udelenie výnimky boli alebo neboli splnené.

15. V prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem, nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (právo byť účastníkom správneho konania je upravené verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť. Oznámenie o vyhlásení rozsudku splnilo podmienky uvedené v § 156 ods. 3 O.s.p.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade so zásadou hospodárnosti súdneho konania neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.) ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) neprípustné opravné prostriedky, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

17. O práve na náhradu trov súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1 a 2 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p.

Podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. platí, že ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa.

Podľa § 151 ods. 1 veta druhá a odsek 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. platí, že účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia; ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí..

18. Právna zástupkyňa žalobcu svojím podaním zo dňa 23.11.2011 navrhovala priznať náhradu trov konania za uvedené úkony právneho zastúpenia v celkovej sume 276,10 €. Ďalej

neskoršie zaslaným podaním zo dňa 11.04.2011 navrhovala priznať náhradu trov konania za tam uvedené úkony právneho zastúpenia v celkovej sume 436,35 €. Náhradu iných trov konania požadovala v sume 1,50 € za zaplatený súdny poplatok. Na základe uvedeného je vo výroku rozsudku uvedená tak náhrada trov konania ako aj náhrada iných trov konania.

Podľa § 151 ods. 8 O.s.p. vo výroku o náhrade trov konania súd vyjadrí osobitne trovy právneho zastúpenia a iné trovy konania, ktorých náhradu účastníkovi priznáva.

19. V doterajšej judikatúre v obdobných veciach Najvyšší súd postupoval v súlade s § 150 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 záver O.s.p., pričom aplikoval obdobne ako Ústavný súd v náleze sp. zn. IV. ÚS 108/2010-69 čiastočné priznanie požadovanej náhrady. V prejednávanej veci sa však musel, vzhľadom na požiadavky kladené na žalobcu pri riešení otázky účelnosti vykonania súdneho prieskumu nielen v prejednávanej veci ale aj pre budúcnosť, zaoberať s celým návrhom uplatnených trov konania. Preto v danej veci neuplatnil dôvody hodné osobitného zreteľa.

20. Výška priznaných náhrad trov konania sa skladá:

1. Z náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré právna zástupkyňa žalobcu podaním z 11. apríla 2012 v zmysle vyhl. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. vyčíslil a Najvyšší súd uznal :

1.1. Trovy právneho zastúpenia na krajskom súde

1.1.1. prevzatie a príprava zastúp. (08) - 1 úkon práv. pomoci 48,63 €

1.1.1.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu 6,31 €

1.1.2. podanie žaloby (08) - 1 úkon práv. pomoci 48,63 €

1.1.2.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu 6,31 €

1.2. Trovy právneho zastúpenia na odvolacom súde

1.2.1. podanie odvolania (09) ..... 1 úkon práv. pomoci 53,49 €

1.2.1.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu 6,95 €

1.2.2. podanie (09) ..... 1 úkon práv. pomoci 53,49 €

1.2.2.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu 6,95 €

1.2.3. vysvetlenie (12) ..... 1 úkon práv. pomoci 127,16 €

1.2.3.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu 7,63 €

2. z náhrady súdneho poplatku za žalobu

1,50 €

tzn. v celkovej sume : **437,85 €**

Nakoľko úspešný žalobca bol zastúpený advokátom, je nutné podľa § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť mu priznanú náhradu trov. Bližšie podrobnosti o spôsobe platby a účte právneho zástupcu sú obsiahnuté v liste zo dňa 11. apríla 2012, ktorý je súčasťou súdneho spisu.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 17. apríla 2012

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová